

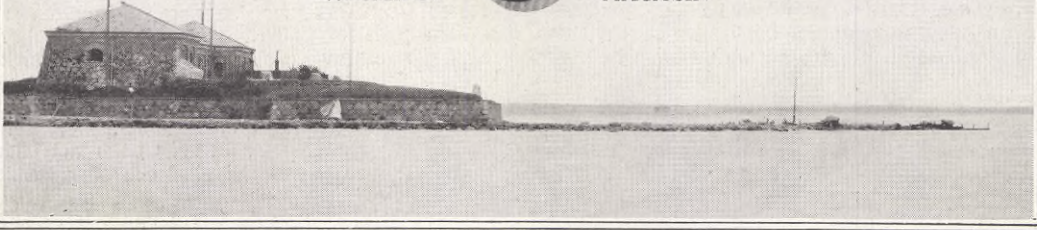
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

DROTTNINGSKÄR GAMLA FÄSTNING. — FOTO. H. KARLSON, GRÄSTORP.

18:DE ÅRG.

DEN 22 JULI 1917

N:o 43

Åström

STEN ANKARCROMA.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Bland vårt sjöförsvars mest brännande frågor är för närvarande den om åvägbringande af en tidsenlig flottstation i eller invid hufvudstaden. Den hör emellertid äfven till dess mest svårlösta. Skälen härtill äro mångahanda. Det är ej nog med att militärtekniska meningsskiljaktigheter i denna fråga bryta sig mot hvarandra. Under alla förhållanden en ekonomisk affär af efter våra förhållanden ovanligt stora mått kan spörsmålet icke lösas utan väsentligt hänsynstagande äfven till kostnaderna. Dessa åter påverkas icke blott af själfva förlägningsvalet som sådant, utan äfven af de tomtförsäljnings- och tomtbytes-affärer, som kunna åvägbringas i sammanhang med förlägningsfrågans afgörande. Bortses kan ej håller från sociala synpunkter: det mindre lämpliga i att nödga flottans officerskår och manskap till ett från den öfriga befolkningen isolerad lif för sig, å en af-sides ort, såsom fallet synes skola bli, i händelse Torsbyfjärd föredrages framför de öfriga i fråga satta platserna. Slutligen kan å andra sidan ej nekas, att ett fastläsande af flottans varf vid dess nuvarande läge kan komma att utöfva ett ogynnsamt inflytande på de skönhetsvärden, hvaröfver icke blott vår hufvudstad, utan hela vår nation känner sig stolt och som icke i onödan få gifvas till spillo.

Det är under dessa förhållanden icke att undra på, att afgörandet låtit vänta på sig. År efter år har det undanskjutits, den ena utredningen har igångsatts efter den andra, utan att lösningen velat komma närmare, och äfven vid årets riksdag vardt det uppskof för ytterligare utredning. Nu är emellertid tidpunkten inne, då afgörandet måste träffas, och K. Maj:t har därför utan töfvan gått i författning om uppfyllande af riksdagens önskan genom att återremittera ärendet till den kommitté, som tidigare behandlat detsamma, förstärkt med trenne på särskilda områden sakkunniga. I sammanhang härmed har till ordförande i kommittén efter amiral Sidner, som på grund af sjukdom blifvit förhindrad, förordnats konteramiral S. J. T. C. Ankarcrona. Att man nu verkligen hoppas komma from sounds to things framgår bl. a. däraf, att kommittén äfven fått i uppdrag att träffa förberedande aftal rörande förvärf af mark, anordnande af kommunikationer, vatten- och elektriska ledningar o. s. v.

Sten Johan Theodor Claes Ankarcrona är född på Huskvarna den 17 januari 1861, son till dåvarande premierlöjtnanten, sedermera kommandören Johan Henrik Ankarcrona och hans maka hoffröken Ebba Fredrika Bergenstråhle. Efter att år 1873 ha antagits som elev vid k. sjökrigsskolan blef han år 1879 utnämnd till underlöjtnant vid flottan och 1883 till löjtnant.

Som sådan öfvergick han i fransk örlogstjänst och tjänstgjorde under icke mindre än fyrtyotse månader under åren 1885—89 dels å Medelhafseskadern, dels å kryssaren Primanguel i kinesiska och japanska farvatten.

Vid hemkomsten till Sverige år 1889 utnämndes Ankarcrona till kapten och kommanderades följande år till tjänstgöring i flottans stab, som han länge tillhörde och där han var flitigt verksam. Sedan han år 1900 befordrats till kommandörkapten, var han sålunda bl. a. 1901—05 chef för mobiliserings- och statistiska afdelningen i flottans stab, år 1907 vardt han kommandör vid flottan och utnämndes följande år till chef för sjömanskårens skolor i Stockholm och till chef för underofficers- och sjömanskåren i Karlskrona. År 1911 blef han slutligen chef för marinstab.

Något tvifvel om Ankarcronas lämplighet för denna viktiga post fanns icke. Sina stora militärmarina kunskaper och sin omfattande praktiska erfarenhet hade han lagt i dagen icke blott vid sin ordinarie tjänstgöring, utan äfven vid en mängd kommittéarbeten. Sålunda hade han varit ledamot bland annat i kustartillerikommittén 1900, landstormskommittén 1902—03,

af sakkunnige för omorganisation af sjömanskåren 1903—04, i sjömanshuskommittén 1903—07, i civilanställningskommittén 1905—06 samt i kustförsvarskommittén 1907—08. Äfven för det militära pensionsväsendet hade hans förmåga tagits i anspråk; han hade arbetat i kommittén för flottans pensionskassereglemente och förtidspensionering vid marinen samt i militära pensionskommittén samt hade 1909 blifvit direktör för flottans pensionskassa. Läger man härtill, att Ankarcrona haft i uppdrag att verkställa en mångfald omfattande utredningar i sjömilitära frågor, särskildt rörande flottans organisation, mobilisering och värnplikt, förstär man, att hans befordran både i och för sig ansågs välmotiverad och hälsades med tillfredsställelse inom vapnet.

Det väckte därför desto större uppeende när k. m:t på hemställan af dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet, hr Jakob Larsson, den 21 juli 1913 entledigade Ankarcrona från marinstabchefbefattningen och ersatte honom med den tidigare innehafvaren af denna befattning, amiral Sidner. Anledningen härtill låg förvisso ej i något underkännande af det sätt, hvarpå Ankarcrona fullgjort sin tjänst, utan i önskvärdheten af att dåvarande sjöministern bland de ledande männen inom sitt departements centrala ämbetsverk skulle hafva tillgång till någon fackman, som delade hans uppfattning rörande den s. k. F-båtspolitiken: det är en offentlig hemlighet, som det väl numera går an att omtala äfven i tryck, att första impulsen till ett arrangemang i detta syfte utgått från högre håll än departementschefens. Men för ett sådant arrangemang måste någon offras och offfret blef Ankarcrona. D. v. s. den reträttplats, som bjöds honom, var nog så hedrande: han utnämndes till varfschef i Karlskrona och led ingen nedsättning i löneinkomster. Men stämningen inom sjövapnet var upphetsad och det väckte säkerligen allmän tillfredsställelse därinom, att den nyutnämnde varfschefen besvarade den oombedda transporten med en afskedsansökan ur flottans tjänst, som också beviljades. Först efter Staaffska regeringens afgång 1914 återinträdde han ånyo i vapnet, nu som kommandör i reserven. Förra året befordrades han slutligen till konteramiral i reserven, i hvilken egenskap han numera intager andra och enda rummet bredvid nuvarande utrikesministern.

När Ankarcrona lämnade den aktiva marintjänsten, saknade han icke uppgifter att ägna sig åt. Starkt intresserad i ett stort antal industriföretag har han i stigande utsträckning tagits i anspråk för förvaltningen af dessa. Sålunda är han ordförande i styrelserna för Allmänna svenska elektriska aktiebol. i Vesterås, Nitroglycerinaktiebolaget, Aktiebolaget Bångbro rörverk, Svenska turbinfabriksaktiebolaget Ljungström, Laxå bruks aktiebolag och Aspa bruks aktiebolag. Vidare är han ledamot i styrelserna för Huskvarna vapenfabriks aktiebol. och för aktiebolaget Isfjorden-Belsund. Det var kanske därför ingen oriktig förklaringsgrund, som anfördes för hans uppeendeväckande afskedsansökan år 1913, då det sades, att den i själfva verket mindre var att betrakta som en protest mot varfschefskommanderingen än som ett uttryck för det sakförhållandet, att en förflyttning till Karlskrona skulle hindrat honom att tillbörligen tillvarata sina ekonomiska intressen.

Säkerligen bådar det emellertid godt för flottstationsfrågans lösning, att en man med Ankarcronas praktiska duglighet och affärsblick satts att leda den slutliga utredningen.

Sedan år 1898 är konteramiral Ankarcrona i äktenskap förenad med Hilda Augusta Helène Bohnstedt, dotter till framlidne ryttmästaren Knut Eugène Bohnstedt och hans maka, född Cassel.

Efter fotografi. *Klisché: Ernst Sjöresparre*

SVENSK SJUKGYMNAST, herr Rune Lundgren (i midten), med 16 turkar som vårdas i Reserve-Spital 11 (ortopediskt sjukhus) i Wien.

bataljon nedlades en praktfull krans.

Den resta minnesstenen bär inskriptionen:

“Till minne af segern på Strömstads redd den 8 juli 1717, öfver danska flottan under Torstenskjöld, restes denna sten den 8 juli 1917.

Under Generalmajor Johan Hiertas befäl utkämpades striden med afdelningar ur

K. Västgöta-Dals Reg.

K. Norrbottens Reg.

K. Västerbottens Reg.

samt

K. Grenadier Bataljonen.

Den tappres minne — Det blifver.”

Foto. André, Strömstad.
MINNESSTEN ÖFVER SLAGET VID STRÖMSTAD 1717, af-täckt den 8 juli.

De under vår grupp bild namngifna svenska officerarne ha under en månads tid bedrivit studier vid de österrikisk-ungerska fronterna mot Ryssland och Italien och mottogs före afresan den 25 juni i särskild audiens af kejsar Karl som ådagalade ett stort och älskvärdt intresse för våra landsmän.

Efter fotografi. *Klisché: Ernst Sjöresparre*
fr. v.: kaptenerna A. Wiman (Västermanl. reg.), V. N. Holmgren (Bod. Karlsb. art.-reg.), och C. Eek (Gottl. art.-kår.)

SVENSKA OFFICERARE PÅ AUDIENS HOS KEJSAR KARL AF ÖSTERRIKE. Sittande fr. v.: Kapten G. Svartz (Hels. reg.), major E. Lind af Hageby (Svea lifg.), kapten A. Schenström (Västmanlands reg.); Stående

MÖRSARNE KRING KARL XII:S STATY I STOCKHOLM.

Foto: *W. Sjöström, S.M.M.*

Skulptör: *August Sjöberg.*

MÖRSARE VID KARL XII:S STATY I STOCKHOLM.

Tagen vid Neumünde i Lifland d. 11 dec. 1701.

pitulerade dess saxiske kommandant Kanitz. Neumünde var åter det starka värnet för Rigas sjöförbindelse med Sverige.

Läs nu den ofvanför fänghålen anbrakta inskriptionen på mörsarne: "Med Guds Hielp Af K. Carl d. XII tagit medh festningen Neumunde d. 11 decemb. 1701", och därunder Sveriges tre kronor.

Längst upp kring mynningsranden läser man orden: "Goss mich Andreas Herold in Dresden", därunder kurfurstens af Sachsen Johan Georg II:s initialer och, med romerska siffror, årtalet 1678. Midt på röret är en relief, som föreställer Proserpinas bortröfvande af Pluto i det ögonblick han sätter henne upp i sin vagn. Mörsarnes namn är också *Pluto*, som läses i stora bokstäver under denna tafla. Nedtill äro fastkedjade hundar afbildade på fotställningens fyra hörnplattor. Fänghålet är försedt med en behållare i form af ett människoansikte.

Säkert skulle mörsarnes egenskap af skjutvapen och krigstroféer och deras konstnärliga skönhet mera framhållas, om de något höjdes och befriades från de tyngande kedjorna.

Här kan nämnas det egendomliga sammanträffandet, att statyn själf, som står mellan dessa mörsare, Molins vackra skapelse, är gjuten af G. J. Herold, en efterkommande till Andreas Herold, som gjutit mörsarne.

Vid Neumünde togs ett rikt byte, ett vackert artilleri, allt liksom mörsarne af August II afsedt för Rigas eröfring. Af detta är ju mycket, svenskarne likt, bortslarfvadt. Men där finnas dock ännu kvar i Artillerimuseum 25 bronskanoner, alla vittnande om Johan Georg II:s praktlystnad, Andreas Herolds stora yrkesskicklighet och karolinernas tapperhet.

M. S. v. W.

Det har sagts om Karl XII:s staty i Stockholm, att där är "ett lejon mellan fyra krukor". Liknelsen passar nog in på hjälten, hvars bild står där, men kanske ej i lika grad på de fyra mörsarne kring statyn, om de också i viss mån ha krukform. Måhända har vitsen kommit till för hans skull, som ej så långt ifrån står omgifven af de fyra liggande lejonerna. Kanske passar den ej heller riktigt där.

Men det var om mörsarne vi här skulle tala. Folk tänker nog ej så mycket på, att det är mörsare, och, hvad mer är, krigstroféer, som omgifva kung Karl i Kungsträdgården. Man är ej så van att se sådana pjäser annars. Och så äro de där kedjorna, som hänga mellan dem, rätt förvillande, man skulle nästan vilja säga opassande. Det förefaller, som om mörsarne vore till bara som handtag åt kedjorna. Nåja, dessa ha ju också sin historia, komma från ett örlogsskepp. Men hit höra de ej. De borde bort. Onekligen skulle både mörsarne och hela statyn vinna på en dylik anordning.

Mörsarne äro som sagt krigstroféer, och det från Karl XII:s egen tid. Som man minnes började det stora nordiska kriget 1700 med August den starkes anfall på Riga. Denna Sveriges andra stad höll sig dock, under Dahlberg. Men dess uthamn, det befästade Neumünde, föll den 13 mars 1700. Fästningen fick nu namnet Augustusburg. Den 6 september 1700 blef det vapenhvila mellan Dahlberg och August, hvarvid den sistnämnde till "Augustusburg" förde sitt mot Riga använda ståtliga belägringsartilleri.

Men så kom kung Karl själf med den kungliga svenska hären de sina till undsättning. Det var 1701. Efter öfvergången öfver Düna fick öfverste d'Albedyl order att belägra Neumünde, och den 11 december ka-

Foto: *August Sjöberg.*

KARL XII:S STATY I STOCKHOLM. AFTÄCKT D. 30 NOV. 1868.

Modellerad af J. P. Molin.

“SVERIGE” TILL SJOSS.

Till bilderna å nästa sida.

På initiativ af Svenska Fotbollsforbundet, enkannerligen dess energiske sekreterare hr Anton Johanson, har man i år, såsom ersättning för de tidigare under Dagens Nyheters ekonomiska beskyddareskap arrangerade internationella matcherna, arrangerat en *svensk fotbollsvecka*.

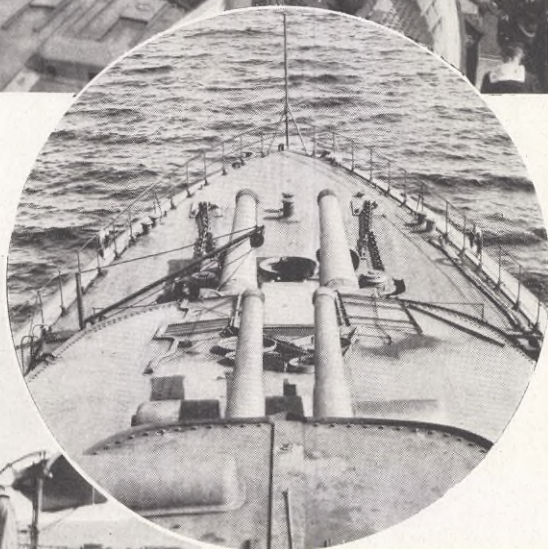
Lördagen den 7 juli ägde det högtidliga öppnandet af veckan rum med en defilering af deltagarne, sång af Stockholms Allmänna Sångförening och invigningstal af general Balck, hvarpå tällingarne omedelbart togo sin början.

Hufvudmomentet i veckans idrott utgöres af fotboll. Dels utspelades en turnering mellan svenska landskapslag, till hvilken turnering de förberedande matcherna utspelats i landsorten, dels ha de bägge välkända danska lagen A. B. och B. 03 gästat hufvudstaden. På lördagen mötte B. 03 Allmänna Idrottsklubben. Spellet fördes nästan hela tiden på danskarnes planhalfva, men dessa lyckades dock få spelet oafgjordt med 1—1. Nästa match spelades mellan Tigrarna, den välkända sammanslutningen af fyra Stockholmsklubbar, och Akademisk Boldklub, och Tigrarna vunno här sin första, välförtjänta seger med 2—0.

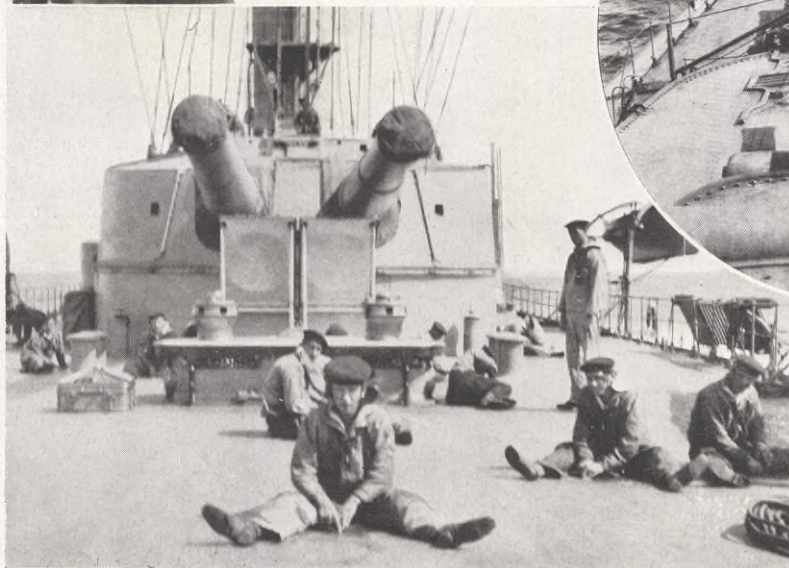
Öfverst t. v.:
UT FRÅN DOCKAN I KARLS-
KRONA.

Därunder:
CHEFEN, KOMMENDÖRKAPTEN
C. F. W. RIBEN.

Öfverst t. h.:
I RUM SJÖ UPP GENOM ÖSTER-
SJÖN.

Därunder:
EN RESPEKTINGIFVANDE SYN
FRÅN FÖRLIGA STRÅLKASTARE-
PLATTFORMEN.

Anatörfoto. P. Carlberg, Stockholm.

PUTSNINGSARBETE PÅ DÄCK.

Album: P. Carlberg.

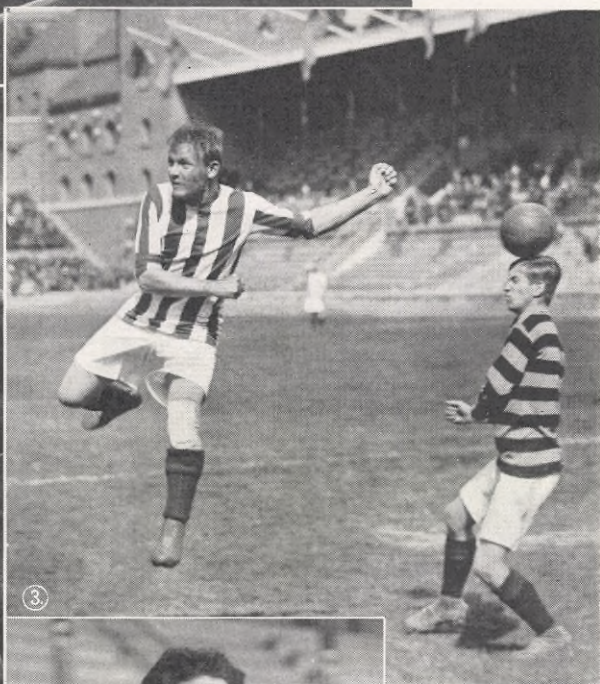
Djurgården, som på tisdagskvällen mötte A. B., kunde ej hålla danskarnes stängen utan förlorade med icke mindre än 5—1 efter ett vackert spel från A. B:s sida. På onsdagen började så landskapsturneringen, hvarvid Stockholm efter ett öfverlägset spel slog Södermanland med 2—1. Mälre-

FOTBOLLSVECKA.

1. LÖPNING
10,000 METER.
X Segraren Klingberg.
2. ZANDER SÄTTER NYTT VÄRLDSREKORD PÅ 2000 METER.
3. AKADEMISK BOLDKLUBB, KÖPENHAMN, BESEGRAS AF TIGRARNE, STOCKHOLM.
3. DEN NYE MARATONSEGAREN KINN, UPSALA.

Fotos. Malmström, Stockholm.

sultatet skulle ha blivit betydligt större, om ej stockholmarna under största delen af matchen afgjort legat på latsidan.

Under lördagen, söndagen och måndagen ägde i samband med fotbollsveckans täflingar i allmän idrott rum, hvilka med våra förnämsta män inom respektive grenar. Det skulle föra för långt att här i detalj redogöra för täflingarne och åtnöja vi oss fördenskull med några anteckningar om de bästa resultaten.

På lördagen löpte Agne Holmström i Fredrikshovs I. F. 200 meter på samma tid som svenska rekordet, 22.3 sek. och samma dag satte den obetvingelige Zander nytt rekord på en engelsk mil med 4.18.6 m. Loppet gällde Dicksonska vandringspokalen, hvilken Zander alltså åter eröfrade för ett år framåt.

Af söndagens täflingar bjödo maratonloppet och löpningen öfver 5,000 meter på öfverraskningar, i det upsala-bon Kinn på utmärkt tid slog samtliga våra mera kända Maraton-

mästare. Kinn var vid målet i en alldeles briljant kondition och hyllades hjärtligt af kamrater o. publik. 5,000 m. vanns af Frykberg från Gäfle. Sensation väckte en liten norrman, Hals-tvedt, ännu junior, genom att placera sig som nr 3 på ny norsk rekordtid.

I måndagens avslutande täflingar gaf Zander upphovet till ett nytt världsrekord, i det han löpte 2,000 meter på 5 min. 31 sek. Det förra rekordet innehades af finnen Antila. I häckloppet öfver 400 m. såg ett nytt svenskt rekord dagen: Norling från Malmö segrade på 57.4 sek.

Simtävlingarne om mästerskapen för Göteborg, hvilka ägde rum den 9—11 juli vid Saltholmen, lämnade öfver hela linien af-sevärdt bättre resultat än motsvarande täfning föregående år. Bland de många vackra prestationerna är särskildt att nämna det nya svenska rekord på 100 m. med 1 min. 28,6 sek., som därvid sattes af fröken Jane Gylling, simklubben Najaden. Fröken G. som trots sin ungdom, endast 15 år, innehar ett flertal första och andra simpris, sam en öfverlägsen australisk crawl.

Malmö Simsällskaps internationella simtävlingar vid Ribersborg den 8 juli räknade som deltagare ett flertal af vårt lands och Danmarks främsta förmågor på simsportens område och bjödo på en rad spännande och intressanta kraftmätningar. I herrarnes 100 meter-simning segrade Th. Ågren, Malmö, på den vackra tiden af 1.7,4. I bröstsimningen hemfördes segern af danskarna, medan ryggsimningen öfverlägset vanns af svenskarne med Åke Bergman, Malmö, och Th. Ågren som förste och andre pristagare. I herrarnes båda hopp täfningar stod E. Adlerz, Stockholm, som obestridd segrare och i damernas raka hopp vanns första priset af Selma Andersson, Stockholm. I 100 meter-sim-

T. v.: JANE GYLLING, Göteborg, satte nytt rekord på 100 m. och t. h.: O. HOLMSTRÖM, Göteborg, distr.-mästare på 100 m. fritt simsätt, vid simtävlingar i Göteborg d. 9—11 juli.

Efter fotografi

Kliche: Ernst Sjöbergsparré.

GREFVE CLAS SPARRE.

F. 1898 och Skandinavians f. n. yngste innehafvare af flygcertifikat, hvilket han tilldelats efter endast 2 veckor vid d:r E. Thulins flygskola, den hittills kortaste tiden för en flygelev.

ningen för damer besegrades den framstående svenska simmerskan Emy Machnow af danskan Karen Olsen, hvars tid var 1 min, 33 sek.

Stora internationella roddtävlingar med deltagare från Sverige, Norge och Danmark ägde rum den 8 juli på Köpenhamns redd. Flertalet segrar gick till Danmark, däraf icke mindre än åtta till Köpenhavns roddklubb som startade i tio lopp. I inriggade fyror som icke deltagit i kapprodd före år 1917 segrade Landskrona roddklubb öfver Københavns roddklubb. I single sculls hemförde H. Dahlbäck, Malmö, första priset.

Foto: Eijff, Kjöbinn.

H. DAHLBÄCK, Malmö Roddklubb, segrare i single sculls i de stora roddtävlingarne i Köpenhamn den 8 juli.

Foto: Ohm, Malmö.

Kliche: Ernst Sjöbergsparré.

SELMA ANDERSSON, Stockholm, första pris i raka hopp för damer vid svensk-danska simtävlingen i Malmö den 8 juli.

DET FASANSFULLA ILLDÅDET I STOCKHOLM.

ÖFVERSTELÖJTNANT H. E. SMITT. F. 1866 och en af Fortifikationens och Arméns dugligaste officerare under natten till den 7 juli öfverfallen och dödad i sin bostad under ännu icke upklara-
rade förhållanden. Foto. Florman, Stockholm

"Stanna!" följdt af ett skott, en häftig telefonsignal och så ytterligare ett skott, hvarefter en person hördes aflägsna sig ut genom tamburdörren. Först påföljande morgon kom sig tjänsteflickan, hvilken inför det förefallna, fullständigt mist besining, att tillkalla hjälp. Vid den undersökning, som sedan företogs, anträdades öfverstelöjtnant Smitt liggande dödsskjuten på salongsgolfvet. Undersökningen gaf vidare vid handen att en våldsam brottning föregått skottlossningen, något som äfven framgick af det vittnesmål husets portvakt afgaf. Denne hade på natten iakttagit ett starkt buller uppifrån våningarne samt, under lyssnande efter orsaken, hört en dörr stängas samt en person komma ned för trappan. Han iakttog den bortgående, i hvilken han i den skumma halfdagern tyckte sig igenkänna en i huset boende person, såg honom taga upp en nyckelknippa, utan tve-

Foto. Almqvist, Sthlm.

Kliché: Jernig Sjöberg

GALLERGRINDARNE hvilka mördaren sågs helt lugnt öppna med nyckel.

HUSETS PORTVAKT, KARLSSON, den ende som sett mördaren.

BIRGER JARLSGATAN 88 i hvilket hus öfverstelöjtnant Smitts bostad är belägen (under den å foten prickade linien). — Pilen från porten ut åt höger (på foton) visar den riktning portvakten såg mördaren taga.

kan öppna gallergrinden åt gatan, vända sig om liksom för att åter stänga och därefter försvinna åt Östermalm.

Den skräckinjagande händelsen väckte gifvetvis allmän sensation i hufvudstaden och denna sensation blef icke mindre under de närmaste dagarnes uppseendeväckande förhör.

När detta skrifves har illgärningsmannen ännu ej infångats.

TYSKA VÅLDSDÅD MOT BOHUSLÄNSKA FISKEFLOTTAN.

1. KAPTENERNA Å SÄNKTA FISKEKUTTRAR:

Fr. v.: kaptén på "Bröderna" (Grundsund), "Preceptor" (Mollösund), "Mersey" (dito, som bärgade besättn.) och "Lancaster" (Gullholmen). Text å sid. 682.)

2. FISKEBÅTEN "MARGA" AF SMÖGEN, nyss hemkommen från en expedition storbackefiske. Har därunder bärgat besättningarna från de af tyska ubåtar sänkta segeljartygen "C. Thorén" af Halmstad och "Göta" af Bergqvara. "Marga" har ofta förut, direkt eller indirekt, varit i kontakt med krigshändelserna till sjöss.

Öfverst t. v.: Besättningen.

3. SJÖFÖRKLARING INFÖR LYSEKILS RÅDHUSRÄTT.

Fotos. D. Samuelson, Smögen.

Nederst:
TRANSATLANTIC-ÅNGAREN "ASPEN" som tagit sig öfver med det stora, af en tysk torped gjorda hålet i babords bog vid försök i maj att komma öfver Nord-sjön.

Text å sid. 682.

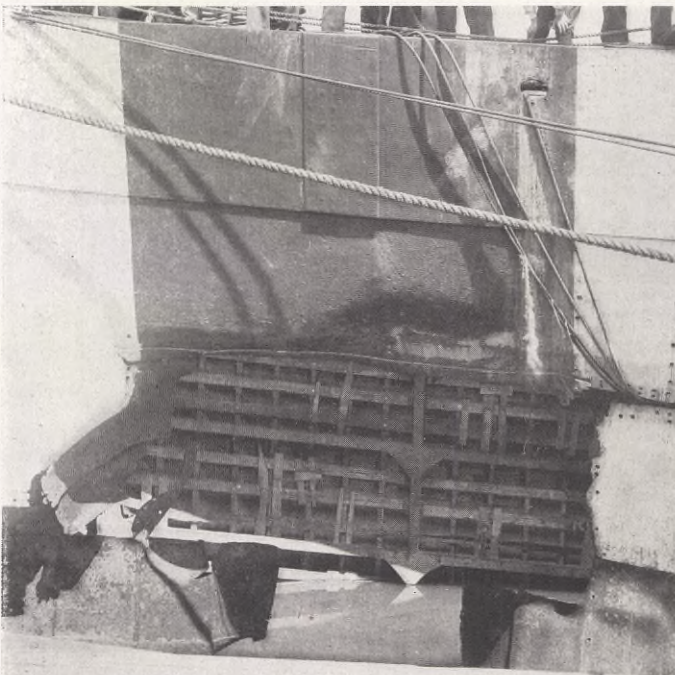

Foto. Rahmn, Malmö.

Foto. Central-Ateli n, Malmö

VRETA KLOSTERS KYRKA efter nu nära avslutad restaurering under ledning af professor Curman.
Foto. Rödning, Linköping.

Restaureringen af *Vreta Klosterkyrka*, hvilken försiggått under ledning af professor Curman, är nu i det närmaste färdig. Kyrkan uppbyggdes efter det år 1162 af konung Karl Sverkerson anlagda cisterciensklostret hvilket nedbrann i början af 1200-talet, och invigdes år 1289 af biskop Bengt i närvaro af konung Magnus Ladulås och hans gemål.

Metropolitén af Lemberg greve Szeptycki hvilken vid ryssarnes eröfring af Galiziens hufvudstad tillfångatogs af dem och sedan dess hållits fängslad, har nu återvunnit sin frihet. På resa till sitt hemland har han besökt den svenska hufvudstaden.

Sin fängelsetid tillbringade metropolitén i Kursk, Nisjnij-Novgorod och Jaroslav. Behandlingen var tidvis rätt omild. När fängelsets portar genom revolutionen öppnades för honom begaf han sig till Petersburg där haa fann ett hjärtligt mottagande hos vänner.

Till illusir. är sid. 631.

Transatlantics stora ångare "*Aspen*", som bekant ett af de i England kvarhållna svenska ångfartygen, hvilka efter lösgifvandet med tysk lejd lyckligt fullbordat hemfärden, inkom den 7 juli till Malmö. "*Aspens*" resa utgör en den vackraste sjömannabragd, i det att ångaren, som ej i England hummit reparera de svåra torpedskadorna efter mötet den 17 maj med en tysk u-båt, gick öfver Nordskön med ett gapande hål i förskeppet, 20—30 fot vidt, mellan lastrummen 1 och 2. Under öfverresan slog vattnet ständigt in genom läckan, om hvars dimensioner våra bilder gifva en god föreställning. — Ångaren kvarligger i Malmö i och för reparation.

Bland de många svåra öfvergrepp och rättskränkingar vårt land och folk under kriget måst utstå från de kämpande stormaktsgruppernas sida hafva inga verkat så ytterligt utmanande och väckt en sådan storm af harmfylld vrede som de i dagarne af *tyska u-båtar begångna våldsdåden mot svenska storsjöfiskare*, hvilka under utöfvande af sin fredliga handtering i Nordsjön utanför blockadzonen plötsligt öfverfallits af tyska u-båtar och fått sina fartyg med deras dyrbara redskap och ännu värdefullare fångster sänkta.

Det första meddelandet om dessa våldsbragder ingick d. 2 juli från Haugesund, dit besättningen från "*Lancaster*" af Gullholmen, en af de sänkta fiskekuttrarne, införts af ett annat fångstfartyg. Därefter kommo slag i slag nya olycksbud väckande de allvarligaste farhågor för hela den väldiga svenska fiskeflottan på öfver 100 fartyg som legat på fiske utanför Norges västkust. Utom "*Lancaster*" hafva sänkts "*Preceptor*" och "*Bessie*" båda från Mollösund, samt "*Bröderna*" och "*May Flower*" från Grundsund. Huruvida några ytterligare offer kräfts är, när detta skrives, icke känt. Meddelande om den hotande tyska u-båtsfaran synes hastigt hafva spridts inom den svenska fiskeflottan och föranlett den att skyndsamt söka sig in i hamn. I flera fall hafva kuttrarne lyckats rädda sig undan de utan varning företagna u-båtsanfallen endast genom brådstörtad flykt och uppoffrande af de utlagda fångstredskapen. Gifvetvis har svenska regeringen framfört sin protest genom vår minister i Berlin.

Foto. Molnström, Sthlm.
METROPOLITEN AF LEMBERG, greve Szeptycki, i Stockholm.

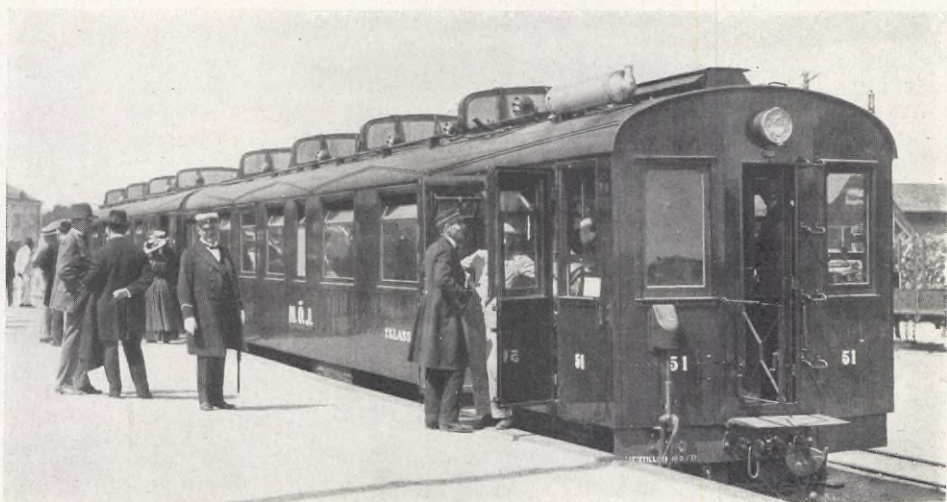

Foto. Borgstedt, Västena.

DIAKONISTYRELSENS INSTRUKTIONSKURS I VADSTENA. Grupp bild af deltagare. I midtförstoringen: prof. Stave, kyrkoherde Melander och pastor Lutteman.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergvarre, Skövde.

Vid Norra Östergötlands järnväg företogs d. 9 juli en provtur med två från Scania Vabis verkstäder i Södertelge utgångna motorjárnvågsvagnar, drifna med sulfitsprit. Det anställda profvet, hvilket på grund af de på bränslemärknaden rådande svåra förhållandena tillmåtts den största betydelse gaf ett synnerligen tillfredsställande resultat. I turen, hvilken försiggick på sträckan Norrköping—Finspång, deltog härtigparet af Västergötland, statsminister Carl Swartz, landshöfd. Trolle, generaldirektör Granholm, förre generaldirektören Pegelow, direktören för Scania Vabis direktör Nordmann, trafikchefer vid en del järnvägar m. fl. — De profkörda vagnarne äro s. k. boggiévagnar

Norrköpings fotograf, maj.

PROFKÖRNING AF MOTORVAGNAR FÖR SULFITSPRITDRIFT å Norra Östergötlands järnväg.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergvarre, Skövde—Öbg.

samt afsedda för sexton II-klass och tjugofem III-klass passagerare. Driftmaskineriet består af motor med elektrisk generator.

HVAR 8 DAGS GÖTEBORGSFOTOGRAF.

RYSKA STUDIE-RESENÄRER I SVERIGE. Besök i Nordiska kullagerfabriken i Göteborg. Fabrikens chef kaptan Wallenius (X) utfövar värdskap. Se föreg. n.r.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergvarre, Skövde—Öbg.

TYSKA FÖRFATTNINGSKRISEN.

KRISENS FÖR-

GENERALFÄLTMARSKALK VON
HINDENBURG.

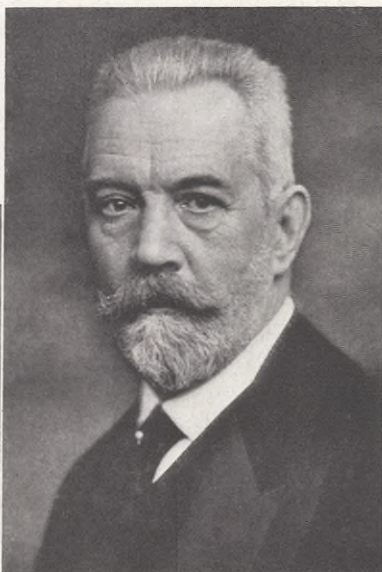
Efter senaste porträtt.

Krigsväsen och statskick ha ett närmare sammanhang sinsemellan än man i allmänhet är benägen att föreställa sig. Medeltidens länsstat är i själfva verket endast andra sidan af härorganisationen, sådan den måste gestalta sig på ett tekniskt mera utveckladt stadium, men med bibehållen naturalhushållning på det ekonomiska området. De stående legohärrarne och den börjande nya tidens starka monarkier äro årsbarnt med hvarandra. Och det är icke en tillfällighet, att den allmänna värnplikten ej mindre än den allmänna rösträtten räknar sitt ursprung ur den stora franska revolutionen: de bilda komplement till hvarandra vid det personlighetsprincipens genombrott, som utgör denna revolutions historiska betydelse. Den allmänna värnplikten är demokratiens härorganisationsform och kräver därför i sin ordning ett demokratiskt statskick. Händelserna i Ryssland och Tyskland de senaste månaderna utgöra de senaste vittnesbörden om sanningen häraf.

I Tyskland förnams den första ansatsen till demokratisk nyorientering redan vid det minnesvärda riksdagssammanträdet den 4 augusti 1914 i kajsars Wilhelms med handslag åt partiledarna, äfven de socialdemokratiska, bekräftade ord: "*Jäg känner endast tyskar*". Det andra, betydelsefullare symptomet var kajsarens bekanta påskbudskap i år, som gaf nttryckliga löften om en modernisering af den prussiska klassrösträtten, enligt en tysk vetenskapsmans ord "den mest omoraliska, som existerar". Men det afgörande genombrottet har kommit först nu.

Det synes ha varit det besök, som ledaren af det socialdemokratiska majoritetspartiet *Philipp Scheidemann* aflade i Stockholm för konferens om freden med den holländsk-skandinaviska delegationen, som gif-

BETHMANN-HOLLWEG
den nu afgångne rikskanslern.

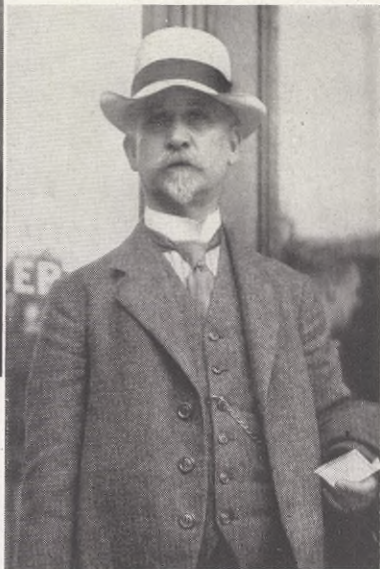
Efter porträtt. *Källa: Drott Sjöberg.*
M. ERZBERGER, en af det katolska
Centrumpartiets ledare.

tal, hvari han dels riktade en kritik mot den tyska krigföringen, särskildt u-båtskriget, dels drog samma slutsatser af situationen i öfrigt som det socialdemokratiska majoritetspartiet, slutsatser, som utmynnade i kraf på en snar fred utan annexioner eller krigsskadestånd samt omedelbar författningsreform, främst allmän, lika och direkt rösträtt i den största och ledande förbundsstaten Preussen. Det betydelsefulla häri låg i tre omständigheter. För det första är centrumpartiet jämte det socialdemokratiska det af de tyska partierna, som står i närmast kontakt med folkstämningen i de breda lagren, hvarför dess uppträdande på Scheidemanns sida bar vittne om en synnerligen stark och enig folkopinion. För det andra har Erzberger genom en omfattande verksamhet som "privatdiplomat" i så godt som alla neutrala huvudstäder — han har äfven ett par gånger besökt Stockholm — fått en sådan inblick i utlandets uppfattning om fredsmöjligheterna, att hans bekräftande af Scheidemanns erfarenheter från Stockholmskonferensen angående möjligheterna för en snar fred måste göra ett

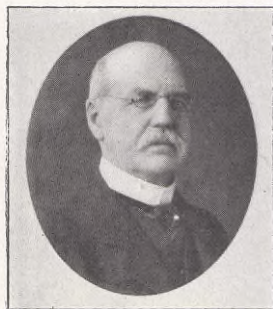
GRUNDSMÄN:

PH. SCHEIDEMANN. *Ledare af det
socialistiska majoritetspartiet.*

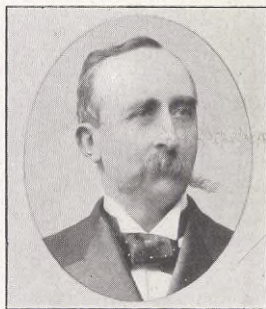
Källa: Malmström, Sjöhm.

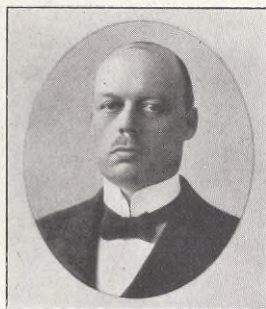
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. KAMPH.
F. d. Trafikchef. — Stockholm.
80 år 5 Juli.*

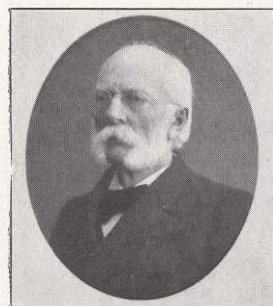
A. G. S. WAHLSTRÖM.
F. d. Sjökapten. — Göteborg.
70 år 15 Juli.*

J. C. STJERNA.
Civilingeniör. — Helsingborg.
50 år 30 Juni.*

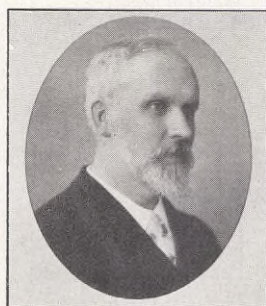
N. J. KÄLLANDER.
Stadsarkitekt. Komm.-man. —
Sundsvall. 50 år 26 Juni.

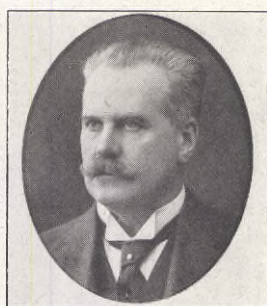
T. A. SÄVE.
F. d. Rektor. — Lidingsö Bre-
vik. — 75 år 24 Juli.*

P. O. VARENIUS.
Professor. — Stockholm.
60 år 11 Juli.*

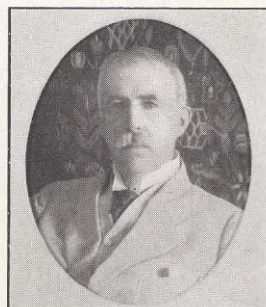
C. G. SANTESSON.
Professor. — Stockholm.
55 år 5 Juli.*

E. P. ALKMAN.
Redaktör. — Göteborg.
50 år 3 juli.*

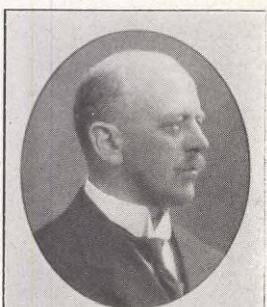
P. A. F. HOLMQUIST.
Generallöjtnant. — Stockholm.
70 år 12 Juli.*

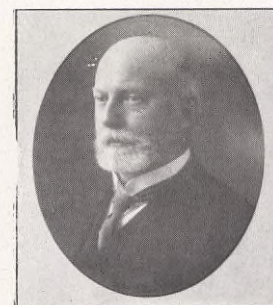
F. T. H. A. C. W. VON BLIXEN
FINECKE. Friherre. Godsäg.
Näsbyholm. 70 år 10 Juli.*

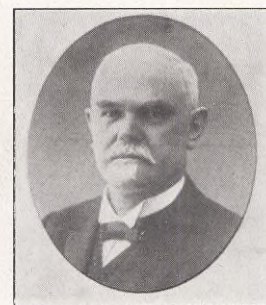
N. ANDERSSON.
Godsägare. Landstingsman. —
Slagtofta. 65 år 11 Juli.

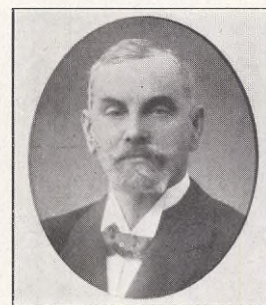
E. CENTERWALL.
Landskamrerare. — Göteborg.
50 år 6 Juli.*

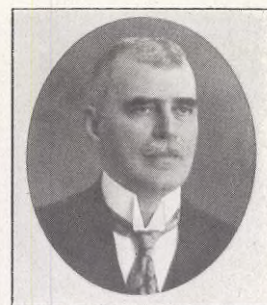
C. I. CULLBERG.
Bankdirektör. — Nyköping.
60 år 13 Juli.*

A. GRUNDSTRÖM.
F. d. Disponent. — Örebro.
60 år 17 Juli.*

E. A. R. LILLIENAU.
F. d. Assuransdirektör. —
Göteborg. — 55 år 16 Juli.*

J. F. LUNDBERG.
Bankdirektör. — Falun.
50 år 24 Juni.*

* Data å sid. 687.

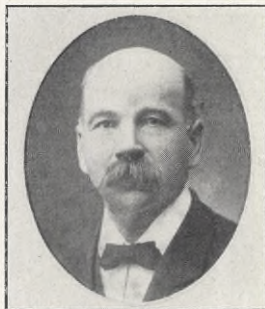
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

B. HÖGRELL.
Kyrkoherde. — Angered.
85 år 14 Juli.

A. N. BECKMAN.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. —
Färgelanda. — 60 år 20 Juli.*

K. F. SUNDÉN.
Folkskollärare. — Dottevik.
60 år 30 Juni.*

J. G. V. BJÖRKHOLTZ.
Stadsläkare. — Trelleborg.
55 år 21 Juli.*

A. E. K. EKSTRÖM.
Rådman. — Mariefred.
75 år 24 Juli.*

C. R. M. HAMMARSTRAND.
Länsveterinär. — Vexjö.
55 år 5 Juli.*

J. A. LARSSON.
Rådman. — Arboga.
50 år 25 Juni.*

F. ODÉN.
Hotelldirektör. — Karlstad.
50 år 10 Juli.*

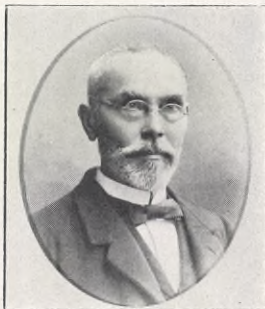
W. JOSEPHSON †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 27. † 1 Juli.*

J. J. MOLIN †.
F. d. Prov.-läkare. — Ragunda.
F. 31. † 21 Juni.*

C. A. SJÖCRONA †.
F. d. Landshöfding. — Stock-
holm. — F. 35. † 30 Juni.*

S. BERGGREN †.
F. d. Professor. — Lund.
F. 37. † 28 Juni.*

G. V. L. BJÖRKGREN †.
Musikdirektör. — Sundsvall.
F. 47. † 29 Juni.*

J. A. PETTERSSON †.
Häradssdomare. — Brønna.
F. 60. † 7 Juli.*

C. A. HOLMER †.
Förste Rådman. — Linköping.
F. 63. † 29 Juni.*

S. A. LINDSKOG †.
Direktör. — Falun.
F. 75. † 16 Juni.*

* Data ä nästa sida.

OSCAR KAMPH. Stud. 55, anst. v. västra v.- o. vatt. bygn. dist. 56, niv. v. Stat. jernv. 57-63, afd. ing. v. Landskr.-Eslöfs jernv. bygn. 63-66; efter utl. fackstud. afd. ing. v. Stat. o. ensk. jernv.-bygn. Trafikchef v. Palsboda-Finspångs jernv. 74-02. Ordf. i styr. f. Sv. jernv. fören. 03-04; hed-led. af Skand. jernv.-mannasällsk.

AXEL WAHLSTRÖM. Sjökapit.-ex. 68, anst. i ångf.-a.-b. Thule 72, befälh. å dess ångare 82, förde senare ar "Bele" i passageraretrafik Göteborg-Granton hvarudera till tillvägn sig stor popularitet; afgick 09. Har jemväl egnat sig at trävaruaffärsförelse.

JOHN STJERNA. Utex. fr. Tekn. högsk. 91, har alltsedan dess egnat sig at sockerind.; disp. v. Svedala 95, v. utl. fabr. 99-1900, v. Svenska utsockr.-bol. "Melassen" 01-06, förestånd. f. de af Finansdep. i samband m. sockerbeskattn. anordn. försöken v. Kjöllinge sockerfabr. 03-04. Sedan 07 ombudsman f. Svenska arb.-giftv.-fören. har han i denna egenskap m. stor o. erkänd framgång verkat till fromma f. lugn o. förståelse inom arbetsmarknaden. Mångårig ordf. i Helsingborgs tekn. fören. samt i Helsingb. djurskyddsfören. led. af styr. f. Helsingb. museum o. ordf. i Tekn. yrkesskolan.

TEOFRON SÄVE. Stud. 61, fil. dr. 69, lekt. v. h. allm. lärov. i Karlstad 70, rektor der 83-95, afsk. fr. lektoratet 07. Ordf. i stadsfullm. i Karlstad 91-96, landstingsman 98-08, lekm.-omb. v. kyrkomöt. 03, 08, 09, 10; ordf. i styr. f. Verml. landst. småskolelär.-sem. 94-05, stud. rektor v. Karlstads elem.-lärov. f. fl. 83-96 o. 1900-01; led. af Kungl. Samf. f. utg. af handskr. rör. Skand. hist., led. af K. Vitt.-hist. o. antikv.-akad., af K. krigsvet.-akad. Hist. förf., senast (15) "Sveriges deltagande i sjuåriga kriget 1757-1762", belönadt af Vetenskapsakad. m. Letterstedska förf.-priset hvarjerte förf. invaldes i Krigsvet.-akad. Led. af Riksd. F. K. 92-10; statsrevisor 97-99. Hännvisa t. biograf. o. helse.-portr. årg. III-45.

OTTO VARENIUS. Stud. 75, fil. dr. 92, docent i statskunsk. v. Upsala univ. 93, tf. prof. i statskunsk. v. Upsala univ. 93-02, v. Göteborgs högsk. 06-07, professor i statsrätt m. statskunsk. jemte förvaltn.-rätt o. folkrätt v. Stockholms högskola sedan 07. Led. af K. Humanist. vet.-samf. i Upsala.

GUSTAF SANTESSON. Stud. 80, med. dr. 91, docent i fysiologi v. Karol. inst. s. å., tf. lär. i farmakol. i Upsala 93-94, tf. prof. i samma ämne v. Karol. inst. 94-95, e. o. professor der 95, ordf. sedan 08. Vetenskapl. förf. Utg. af tidskr. Nordiskt medicinskt Arkiv fr. 01, red. f. dess afd. f. inre medicin 01-17; red. f. "Les prix Nobel". Medarb. i Nord. Familjebok. Led. af Sv. Läkare-sällsk., hed.-led. af Medic. fören. o. ordf. i dess biblioteksmnd. Ordf. i Stockh. studentsångförf. Utg. "Valda dikter" t. förfän f. pansarbätsinsamling.

EDVARD ALMKVIST. Stud. 87, fil. kand. 89, litt. o. konstanm. i D. N. 93-04, i des. polit. afd. 98-04; sedan sistn. är red. o. utg. af Göteborgs Posten. Sedan 16 led. af Riksd. F. K.

FREDRIK HOLMQUIST. U.-ltn. v. Husarreg. Kon. C. XV 67, stud. v. ridskolan i Wien samt genom. Gymn. centr.-inst. Egnade sig senare at intendenturen o. blef tf. reg. int. 79; byråchefssassit. i Arméförvalt. int.-dep. 75, fältint. 2. kl. o. chef f. Intend.-kårens huvudstat. 92; fältint. 1. kl. 93, öfverfältintendent 01; kvarstod s. chef f. huvudstat t. 05, sistn. är generalintendent o. chef f. Intendenturkåren. Generallöjtn. i Generalitetets res. 15 samt ordf. i Utrustn.-komm. Mångårig styr.-led. i A.-B. Luossava-Kirunavara, A.-B. Gällivara malmfält, Bank a.-b. Stockh.-Öfre Norrland m. fl.

FREDRIK VON BILIXEN FINECKE. Inneh. fideikommissegend. Näsbyholm i Skåne o. Dallund på Fyen samt eg. egend. Stjerneholm i Skåne. Styr.-led. i Malmö-Ystads jern.-a.-b. Danskt höfjämlestare.

ESAIAS CENTERWALL. Stud. 85, jur. utr. kand. 90, v. hfd 93; länsbokh. i Kristianst. län 98, landskamrerare i Göteborg. o. Boh. län sedan 09. Af K. M. uts. suppl. i styr. f. Bergslags. jernv. a.-b. o. Vesterg.-Göteborg. jernv. a.-b. 17, af stadsfullm. uts. styr.-led. i Göteborg, nya elem.-lärov. f. fl. 12, allm. ombud i Brand- o. lif-försäkr. a.-b. Svea 12, bankinspektionens ombud i Skand. kred. a.-b. 15.

CARL CULLBERG. Afg. fr. Göteborg. hand. inst. 75, anst. 75, anst. i Skand. kred. a.-b. 75-96, styr.-led. o. verkst. dir. v. a.-b. Skan. hand. bankens afd.-kontor i Helsingborg 90-1900, sedan sistn. är verkst. dir. o. styr.-led. i Södermanl. e. bank v. ordf. 17; styr.-led. i a.-b. Sv. priv. centrall.-bank; suppl. i styr. f. Sv. bankfören. Led. af stadsfullm. i Nyköping (ordf. 14-16) sedan 02, ordf. i hamndir. Landstingsman sedan 16.

ALEXIS GRUNDSTRÖM. Sedan 83 förvalt. o. disp. v. Willingsbergs a.-b.; afg. innev. år.

AUGUST LILLIENAU. Stud. 80, afg. fr. Scharthaus hand.-inst. 81, anst. å hand.-kontor 81-85, chef. f. Sv. ångf. ass. fören. haverifald. 85-90; verkst. dir. i Sjöförsäkr. a.-b. Öresund i Malmö 90-94, i Försäkr. a.-b. Ocean i Göteborg 94-12; styr.-ordf. i sistn. bolag och i Återförsäkr. a.-b. Union o. Amphion. Stry. ordf. i Bank a.-b. Södra Sveriges afd.-kontor, styr.-led. i ett flertal varfs- o. rederebol. under olika tider. På sin tid led. af hamndir. i Malmö 06, i Göteborg, hamnstyr., Göteborg. sjömanshem; led. af Sjöfartssäkerh.-komm. 06-10.

FREDRIK LUNDBERG. Stud. 86, intr. i Riksbankens tj. 89 v. kont. i Jönköping, kamrer 01; verkst. styr.-led. v. kontoret i Falun sedan 16.

ANDERS BECKMAN. Stud. 77, prestv. 82, kyrkoh. i Färgelanda sedan 93, kontr.-prost sedan 1900; folkskoleinspekt. å Dalsland 03-04; Ordf. i socknens pens.-nmd, styr.-ordf. i folkhögsk. o. i kretsens förminnesfören. Preses v. prestmötet i Karlstad 11.

KARL SUDDÉN. Folkskollär.-ex. 78; genom. slöjdkurs v. Nääs. V. ordf. i skolråd. Framst. biodlare o. verksam f. sprid. af kännedom om biskötsel; bikonsulent i Verml. län sedan 97.

VALDEMAR BJÖRKHOLTZ. Stud. 82, med. lic. 91, e. prov. läk. i Trelleb. distr. 96-04, stadsläkare i Trelleborg sedan sistn. år. Styr.-led. i stadens sparb., led. af lasarettidir.

ANTON EKSTRÖM. Styr.-led. i Mariefreds sparb. sedan 87, rådmän der sedan 92; på sin tid led. af stadsfullm., drätselkamm., fattigv.-styr. o. byggn.-nmd.

MELCHER HAMMARSTRAND. Stud. 82, veter.-ex. 86, distr.-veter. i Orust-Tjörns distr. 87-95, i Alfvesta distr. 96-05; länsveter. i Dalarnes norra distr. 05-06, i Vestib. distr. sedan sistn. år. Led. af helsev.-nmd o. länets hästafvels-kommitté.

ALFRED LARSSON. Stud. 88, hofr.-ex. 93, ill. rådmän i Arboga 97, lit. rådmän o. not. publ. der 08, tf. borgmäst. Stadsfullm. sekf., led. af kyrko-råd, ordf. i byggn.-nmd o. brandnmd, led. af helsev.-nmd, ordf. i beviljn.-beredn. o. tax.-nmd. Omb.-man v. Måltarprov. e. banks afd.-kontor samt styr.-suppl.

FREDRIK ODÉN. Efter utl. fackstudier anst. ss. höfmäst. h. prinsessan Murat 88; å hotell Eggers i Göteborg 88-95; öfvertog sistn. år skötsel af det stora stadshotellet i Karlstad hvilket han några år senare inköpte samt under åren alltjämt utvidgat till att numera åtnjuta anseende som ett af landortens största o. förnämsta hotell.

WILHELM JOSEPHSON †. Grundade f. omkr. 60 år sedan den numera mycket betydande manufakturfirman i Stockholm, Bendix Josephson & Co. o. var intill sin död verksam delägare däri.

JEAN MOLIN †. Stud. 55, med lic. 62, tf. förste bat. läk. v. Jemtl. hästjäg. kår 70-72, tf. guvernements- o. garnisonsläkare å St. Barthélemy 72-74 o. 75-76; prov. läk. i Göteborg. distr. 76-78, i Ragunda distr. 78-95. På sin tid jernv. läkare.

CORNELIUS SJÖCRONA †. Stud. 53, fil. dr. 59, hofr.-ex. 60, exped.-chef i Civ.-dep. 71, landshöfding i Skarab. län 79-09. Led. af Riksd. F. K. 87-93 o. 1900-09; led. af lagutsk. o. dess ordf. 91 o. 06-07, af tillf. och sersk. utsk. under olika perioder. Ordf. i ett flertal k. komm. Jur. hed.-dr. i Upsala 07; led. af Musik. akad. 08. V. ordf. i Sv. kyrkans diakoni-styr. fr. 10 under en del år. Ordf. i Styr. f. Vestergötl. förminnesfören. Kommandör m. st. k. N. O. Biografi o. helseidsportr. årg. VI:15.

SVEN BERGÖREN †. Stud. 57, fil. dr. 65, docent i botanik v. Lunds univ. 66, e. o. prof. i Upsala 81; i Lund 83, ord. prof. i botanik v. Lunds univ. 89-02. Deltog i de svenska akad. exped. f. Spetsbergen 68 o. Grönland 70, gjorde senare en resa Jordan rundt under hvilken han en längre tid uppehöll sig på Nya Zeeland i o. f. studier af dess faunogamflora. Led. af Vetensk.-akad. o. af Lunds fysioogr. sällsk. samt led. ei. heders-led. af utl. sällsk.

VILHELM BJÖRKGREN †. Organ. o. kant.-ex. 67, musikdir.-ex. 70, organ. o. kant. i Gefle 71, musiklär. v. lärov. der 72-12. Styr.-led. i musik-sällsk. Concordia o. i länets orkesterfören. Led. af Musik. akad.

ARVID PETERSSON †. Eg. egend. Brunna i Söderman. Mångårig ordf. i komm.-st. o. nmd. led. af kyrko- o. skolråd, led. af här.-nmd. o. häradsdomare; god. f. tillsyn ö. förmynd.-skap. På sin tid landstingsman. Led. af epid. sjukh. dir., vägsstyr. o. sparb. styr.

AUGUST HOLMER †. Stud. 83, hofr.-ex. 88, not. i G. hofr. 88, stadsnot. i Linköping 98, andre rådm. o. not. publ. der 1900, förste rådm. sedan 14. Magistr.-led. af byggn.-nmd. Vice krigsdomare.

SAM. LINDSKOG †. Verkst. dir. i A.-B. C. Pettersons möbelverkstäder i Arnan. Inom ortens skytte- o. idrottsvärd höll uppuren f. sin framgångsrika verksamhet: en af stift. af Falu idrotts-sällskap o. styr.-led.; ordf. i skjuttegillet, led. af Dalarnes landstorms befälsofören. verkst. utsk.; ägnade jämväl stort intresse at jaktskyttets utveck. i Dalarne; pristag. i jaktskytte v. Olymp. Spelen 12 o. tillh. segrarlaget i jaktskytte v. Balt. Spelen 14.

Forts. fr. sid. 684.

DEN TYSKA FÖRFATTNINGSKRISEN.

djupt intryck. För det tredje slutligen — centrum, socialdemokraterna och framstegspartiet bilda tillsammans en öfverväldigande majoritet i tyska riksdagen, hvars betydelse icke minskades däraf, att ett "block", som den tyska termen på koalition lyder, af dessa partier syntes kunna påräkna anslutning jämväl af flertalet nationalliberaler.

Erzbergers anförande ansågs med rätt eller orätt ha varit formuleradt som en skarp kritik af rikskanslären, och då man lördagen den 7 såg kajsaren åka från järnvägsstationen till Wilhelmstrasse, var det en ganska allmän uppfattning, att Bethmann-Hollwegs rikskanslärardagar voro räknade. Och denna uppfattning försvagades icke, då man erfor, att Hindenburg och Ludendorff också anländt till Berlin "för att af-lägga rapport om den militära situationen" — de återvände på aftonen till huvudkvarteret. Krisen fortfor emellertid söndagen den 6. Sedan rikskanslären haft halfannan timmes samtal med kajsaren, såändes visserligen lugnande dementier, men det väckte stort uppseende, att det hölls ett preussiskt ministerråd på söndagseftermiddagen, hvilket var något fullständigt ovanligt. Det är klart, att frågan om den preussiska rösträtten här diskuterades och man visste berätta, att det kommit till brytning mellan ministerpresidenten-rikskanslären och flertalet preussiska ministrar. Måndagen den 7 uppträdde rikskanslären med ett försvarstal i huvudutskottet, men undvek att uttala sig i bestämdare ordalag rörande de brännande spörsmålen.

Sådant var läget, då man erfor att underhandlingar på dr Erzbergers initiativ inleddes mellan centrum, de nationalliberala, framstegspartiet och socialdemokraterna om bildandet af ett block med uteslutande af de konservativa, hvilket skulle antaga ett af Erzberger framlagt resolutionsförslag hvarigenom riksdagen skulle ge uttryck åt sin mening om fredsvil-koren och nyorienteringen. Detta synes ha påskyndat utvecklingen, hälst det ifrågavarande blocket gaf till känna sin befintlighet på onsdagen, då riksdagen med alla röster mot de konservativa och några få national-liberala (samt vänstersocialisterna) beslöt uppskjuta behandlingen af den nybegärda krigskrediten, tills meddelanden erhållits rörande regeringens ståndpunkt till de brännande spörsmålen.

Under tiden hade flera "kronråd" hållits och äfven kronprinsen hade tillkallats för rådplågning med kajsaren, innan det afgörande beslutet fattades. Meddelande därom kom till prässen först vid midnatt mellan den 11 och 12 juli. I skrifvelse till preussiske ministerpresidenten förklarade kajsaren i sin egenskap

NÄR BAGDAD INTOGS.

Efter originalfoto.

DEN FÖRSTA FOTOGRAFIEEN FRÅN DE ENGELSKA TRUPPERNAS ERÖFRINGSINTÅG I BAGDAD D. 11 MARS 1917.

Klädh. Kem. A.-B. Foto. Sjöförsvar. Sjöm.-Gbg.

af Preussens konung och som supplement till det s. k. påskbudskapet af den 7 april, att den proposition om rösträttsreform, som skulle föreläggas preussiska landtdagen, skulle utarbetas på grundvalen af *lika* rösträtt samt att den skulle aflätas i så god tid, att nästa val kunde förrättas enligt de nya bestämmelserna. Detta har tydligen varit äfven rikskanslärans ståndpunkt, hvadan *kanslärskrisen* såtill vida var undanröjd.

Om *författningskrisen* också kan sägas vara det, är, då detta skrives en öppen fråga. Samtliga partier synas vara missnöjda. De konservativa protestera. Men det är de, som tillsammans med de storindustriella ha majoritet i den preussiska landtdagen. Är under dessa förhållanden det kejsarligt-kungliga löftet mycket värdt? Socialdemokraterna erkänna skrifvelsen som ett afgörande steg mot demokratin, men fordra samtidigt ävägbringandet af ett parlamentariskt regeringssystem också i Riket. Äfven mellanpartierna uttrycka hvar på sitt sätt sina tvifvelsmål och betänkligheter midt under all undersåttlig tacksamhet.

Ännu återstår dessutom besked från regerings sida i de utrikespolitiska frågorna. Är rikskanslären beredd att gå med på en "sämforståndsfred"? Eller vidhåller han kravet på en "annexionsfred"? Svaret väntas gifvet vid riksdagssammanträdet den 14 juli — årsdagen af Bastiljens stormning 1789 — en dag, som kan bli en bemärkelsedag äfven i Tyska rikets historia.

* * *

INNEHÅLL: Konteramiral Sten Ankarcrona (birgrafi o. helsid.-portr.) — Pansarbåteen Sverige. — Morddramat i Stockholm. — Vechans idrott. — Världskriget. — Tyska författningskrisen. — Bilder till dagskrönikan. — Vechans porträttgalleri.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oovilkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.

Sedan ovanstående skrifvits ingår telegrafiskt meddelande om rikskanslaren Bethmann-Hollwegs afgång. Huruvida detta uppseendeväckande steg betyder ett närmande till en lösning af författningskrisen kan i detta nu ej öfverskådas.

VÄRLDSKRIGET.

Andra *julveckans* största, allt intresse uppslukande händelse var den i Tyskland utbrutna *politiska krisen*. Redogörelse för densamma lämnas på annan plats i dagens nummer.

Hvad krigshändelserna beträffar, så fortsatte på *östra krigsskådeplatsen* den ryska "revolutionsarmén" sin ganska oväntade offensiv. Hufvudaktionen utvecklades fortfarande i Ost-Galizien mellan *Zborov* i norr och *Stanislaw* i söder. Ryssarne trängde fram söder om Dnjestr, öfverskredo bifloden *Lukva* och kastade österrikarne på andra sidan *Lomnitsa*. De eröfrade förutom en rad byar, de båda viktiga städerna *Halics* och *Kalusz*; sedan offensivens början den 1 juli ha de tagit inemot 30,000 fångar.

På *västfronten* förekommo lokala operationer i rätt stor mängd. Mellan *Lombardyde* och hafvet gjorde tyska trupper den 10 ett stormanfall mot de ställningar engelsmännen här nyligen öfvertagit efter fransmännen. Tyskarne trängde fram ända till norra stranden af *Yser* och togo 1,250 fångar.